

Rijker dan taal

Spelen met gedachten en taal om een ogenschijnlijk alledaags fenomeen te duiden: iets wat geestelijk verzorgers dagelijks doen. Er spreekt verwondering uit over een simpel, alledaags fenomeen. Dit heb ik zelf ook ervaren als geestelijk verzorger: wat mij als onbeduidend voorkwam, bleek voor de gesprekspartner van wezenlijk belang. Ik raakte vervolgens verwonderd en probeerde aandacht te geven aan wat belangrijk was voor de ander, met zorgvuldig gekozen woorden, beelden en handelingen, zoals rituelen.

Het spelen met gedachten en taal om een alledaags fenomeen te duiden, doet me denken aan de bundel *Dankzij de dingen*. Rutger Kopland schreef hierin vijf korte gedichten met als titel 'Water'. Het eerste gedicht luidt:

*Als met water zelf, met de gedachte / spelen dat je ooit en eindelijk / zult weten wat het is
Het is regen geweest, een rivier, een zee / hier was het, hier heb ik het gezien
en zie ik water en weet niet wat het is*

En het tweede:

*Zoals het kwam, uit het oneindige / neerdaalde uit de hemel
het in de bergen ging ruisen, en begon / te dansen van beek naar beek
het zich wiegend een weg zocht in / de rivier door de vallei
zoals het oud werd en traag en eindelijk / de zee vond en verdween
in wat daar lag, in zichzelf*

In die stroom van het leven breekt voor velen ook een moment van pensionering aan, zoals voor mijn voorganger als hoofdredacteur van dit tijdschrift: *Sjaak Körver*. Wie, net als ik, het plezier heeft gehad om met hem te werken, weet hoe de stroom van energie en inspiratie bij Sjaak zelden verdampt. Sterker nog: hij danste als water van beek naar beek. Telkens wel met oog voor wie het onderspit delven: mensen aan de randen van de maatschappij. *Eric Bras* interviewde hem voor dit nummer, waaruit blijkt hoe zijn eigen ervaringen als grensganger zijn werk (en leven) bepaalden.

Eric de Rooij schetst in zijn gedicht zijn relatie met zijn moeder, toen zij – om het met Kopland te zeggen – 'oud werd en traag en eindelijk de zee vond en verdween'. *Jeroen Brinkman* en andere student-onderzoekers beschrijven in dit nummer wat geestelijk verzorgers en huisartsen voor elkaar kunnen betekenen, niet alleen in de allerlaatste fase, maar ook als het water zich 'wiegend een weg' zoekt. Dat taal veel rijker is dan woorden, blijkt ook uit twee columns en een beeldtentoonstelling. Over taal en geletterdheid gesproken: *Anja Visser*, *Annelieke Damen* en *Carmen Schuhmann* vergroten de 'research literacy' van geestelijk verzorgers.

Dit is slechts een greep uit de artikelen in dit nummer. Verschillende van deze bijdragen zijn te lezen als manieren om geestelijke verzorging te duiden, net als water: het is regen, rivier en zee geweest. Toch denk ik dat de praktijk van geestelijke verzorging altijd rijker zal zijn dan wat taal kan vatten: 'En zie ik water en weet niet wat het is.'

Erik Olsman, hoofdredacteur
E-mail: tgvhooftredacteur@vgvz.nl